

1373

1423

Abbeder:

- 1375: Thomas
- 1397: Svend
- 1410: Trugillas
- 1420: Troels

Dagen i klosteret var delt op i 12 timer fra solopgang til solnedgang, altså forskellig længde sommer og vinter.

Munkene havde pr. døgn 6-7 timers søvn, 4-6 timers arbejde, 3-5 timers læsning og 6-7 timers kortjeneste.

Den første tidebøn, **Matutin**, startede 2 timer efter midnat og kunne godt vare flere timer.

Derefter var der tid til meditation, stille bøn eller læsning; eller måske til at indøve dagens kirkelige handlinger eller læse Davids salmer, der alle skulle kunnes udenad - på latin.

Ved morgengry fulgte den næste tidebøn, **Laudes**; her deltog også lægbrødre og an-

dre beboere i klosteret, som ikke var munke.

Indtil næste tidebøn var der tid til morgentoilette, vask, banke støv af tøjet og pudse sko.

En time efter solopgang blev der holdt en kort bøn, **Prim**, fulgt af en messe afholdt af de præsteviede munke og derefter procession til kapitelsal. I **kapitelsalen** læstes et kapitel af Benedicts klosterregler, og der kunne være syndsbeholdelser og syndsforladelser.

Derefter fordelte prioren arbejdet, og så begyndte arbejdsdagen. Ved den tredje time endnu en tidebøn, **Terts**, fulgt af dagens højmesse.

Ved middagstid, den sjette time, **Sekst**. Her fik munkene deres første måltid, derefter taksigelse og en times middagshvil. I fasten var måltidet udskudt til Vesper.

I niende time fulgte **Non** og i ellefte time **Vesper** med et let aftensmåltid.

Collatio: I dagens sidste time samledes man i korsgangen, hvor der blev læst af kirkefædrenes skrifter.

Dagen sluttede med **Completerium** og en lovsang til Jomfru Maria, der var ordenens beskytterinde.

1376 eller 1389 skænkede klosteret en klokke til Sogn Kirke.

1400 skænkede væbner Anders Trugelsen fra Brede alt, hvad han ejede i Kløjning, til klosteret.

Valdemar Atterdag havde efterhånden fået samlet Danmark igen, og han var i fuld gang med at tage herredømmet over Slesvig (Sønderjylland), da han døde på **Gurre Slot** 1375.

Han havde aftalt med mecklenburgerne, at hans dattersøn Albrecht skulle være tronarving; men Danmark var et valgkongedømme, og Hansesæderne havde også fået lovning på at være med til at vælge hans efterfølger.

Hans yngste datter, **Margrethe**, der var gift med kong Håkon af Norge, havde også en søn Oluf, der var kandidat. Han fik støtte af rigsrådet, Hansesæderne og i det skjulte kejser Karl IV.

Oluf var kun 5 år gammel, og Margrethe blev indsat som formynder.

Tronstridighederne gjorde, at de holstenske grever overtog magten i Slesvig. Margrethe koncentrerede sig mere om den nordiske politik og lod spørgsmålet om hertugdømmerne hvile for en tid.

Håkon af Norge døde 1380, og Oluf efterfulgte ham. Oluf døde allerede som 17-årig 1387.

Det lykkedes for Margrethe at bibeholde magten som **"fuldmægtig frue og ret husbond"** på vegne af sin fjerne slægtning Erik af Pommern, som hun adopterede. Han hed oprindeligt Bogislav. Han var da kun 5 år gammel. Hun blev anerkendt som regent i Danmark og Norge, og 1389 blev hun af de svenske stormænd bedt om hjælp til at afsætte kong Albrecht. Den svenske konge blev besejret og taget til fange ved slaget ved Åsle på Falen i Vestergötland.

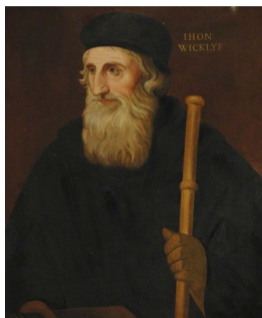
Dermed var vejen banet for **Kalmarunionen**, der blev besejlet ved Kong Eriks kroning den 17. juni 1397.

1385 afstod Hansesæderne deres overhøjhed over de skånske borge. Samtidig sørgede Margrethe for, at sørøveriet blev begrænset, og Hansesædernes handelsrettigheder bekræftedes. 1408 overtoges Gotland fra den tyske ridderorden.

Den Gottorpske hertug, Gerhard, døde under et mislykket felttog mod Ditmarsken i 1403, og Margrethe så sit snit til at blive formynder for arvtageren Henrik IV, hvorved hun fik lejlighed til at forsøge at overtage hertugdømmet. Det gik ikke helt glat, der udbrød krig i 1410. 1412 lykkedes det at overtage Flensborg, og efter Margrethes festlige indtog, døde hun der af pest 59 år gammel.

Erik af Pommern efterfulgte hende og fortsatte hendes politik. Ved danehoffet 1413 erklæredes **Ejderpolitikken** - at Slesvig var en del af Danmark, og at det ikke var et arveligt len. Dette bekræftedes senere af kejser Sigismund, men det anerkendtes ikke af de holstenske grever. De næste år vekslede væbnede sammenstød med våbenhviler i hertugdømmet, indtil der 1423 holdtes et mæglingsmøde.

I **England** havde den sorte død reduceret befolkningen meget, og udviklingen gjorde, at der blev efterspurgt mere arbejdskraft i byerne; adelen forsøgte at holde bønderne på deres godser. En udskrivning af en ekstra skat på 4 pence pr. voksen person gav anledning til et bondeoprør 1381. Da oprørets leder **Wat Tyler** blev dræbt, faldt det fra hinanden.

Også indenfor kirken var der oprud. **Wycliffe** krævede 1376 reformation af kirken og fandt mange fortalere; efter hans død blev han og hans skrifter imidlertid bandlyst.

I **Frankrig** var der uroligheder efter fredsslutningen 1360; borgerskabet i Paris havde tiltvunget sig stor indflydelse i statsledelsen, og det fik følgeskab af bønderne. 1364 blev Karl V konge, og hans hærfører, **Bertrand du Guesclin**, fik slået oprøret ned. De franske styrker bekæmpede derefter med held englænderne under ledelse af den engelske tronfølger, **"Den sorte Prins"**, i Sydfrankrig. Den franske konge, **Karl VI**, led i perioder af sindssyge, og de franske stormænd stredes om ledelsen af landet. Dette blev udnyttet af englænderne, der støttede begge parter. 1414 gik 15000 engelske soldater ind i Frankrig og slog en fransk hær ved Azincourt. I ly af franskmandenes indbyrdes stridigheder kunne englænderne derefter indtage Normandiet.

1420 blev der sluttet et **forlig i Troyes**, der gav den engelske konge en dominerende rolle i Frankrig og satte den franske tronfølger ud på et sidespor. Både den franske og den engelske konge døde i 1422, og så var alting åbent igen!

På Balkan og i Lilleasien trængte osmannerne ind: 1389 Slag ved **Kosovo (Amselfeld)** mellem forenede serbiske og bosniske hære mod osmannerne.

1396 Den ungarske konge, Sigismund, led nederlag mod osmannerne ved **Nikopolis**.

Mongolerne havde fået en ny stærk leder, **Timur Lenk (Tammerlan)**. 1402 besejrede han osmannerne ved Ankara, men efter at han døde 1405, fik osmannerne igen overtaget.

1378-1417 Det store Skisma (paver i Rom og Avignon; i nogle år endvidere én i Pisa)

1387 Edsforbundet (Schweiz) slår Habsburgerne ved Sempach i Luzern.

1387 Første alpevej til kørsel (Septimerpas)

1388 Public School i England

1398 Moskva hovedsæde for den russiske kirke

1400 Milanos domkirke påbegyndes

1407 Girobank og aktier i Genova

1409 Leipzigs universitet grundlægges

1410 Ordensridderne lider nederlag til en polsk-litauisk hær ved Tannenberg

1413 Porcelænstårn i Nanking påbegyndes.

1414-1418 Kirkemøde i Konstanz

1415 Johan Hus brændes (bandlystes 1410)

1415 Perspektivlæren formuleres (Brunnelleschi)

1419 Portugiserne når til Madeira.

1422 Bedre oliefarve (Jan van Eick)